

PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE
W SZCZERCOWIE

PROGRAM CZYTELNICZY
DLA DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

„CzytaMY”

AUTOR:
Anna Smolarek

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP I ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

**II. OPIS SPOSOBU REALIZACJI CELÓW KSZTAŁCENIA USTALONYCH
W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO**

III. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

IV. METODY I FORMY REALIZACJI

V. ŚRODKI DYDAKTYCZNE

VI. OCZEKIWANE EFEKTY

VII. EWALUACJA PROGRAMU

VIII. BIBLIOGRAFIA

WSTĘP I ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

I. WSTĘP I ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Wiek przedszkolny to czas, w którym kształtują się nawyki, w tym również czytelnicze - warto, więc wykorzystać ten czas, tym bardziej, że czytając dzieciom, poszerzamy ich wiedzę o człowieku, o świecie, dostarczamy naszym pociechom całego bogactwa przeżyć. Naukowcy i praktycy zgodnie twierdzą, że czytanie dziecku na głos uczy je języka i myślenia, rozwija pamięć i wyobraźnię, przynosi wiedzę i wzorce moralnych zachowań, wzmacnia poczucie własnej wartości.

Codziennie głośne czytanie dziecku dla przyjemności jest najskuteczniejszym sposobem wychowania czytelnika - człowieka samodzielnie myślącego, posiadającego wiedzę i umiejętność jej poszerzania, kulturalnego, etycznego, z wyobraźnią, który umie radzić sobie w życiu przy pomocy rozumu, a nie przemocy. Umiejętność słuchania sprzyja stałemu poszerzaniu słownictwa zarówno biernego jak i czynnego, mobilizuje do poprawnego i swobodnego wypowiedzania się. Pozwala poznawać nowe słownictwo i formy gramatyczne, pomaga w opanowaniu języka. Umiejętność słuchania wywiera korzystny wpływ na umiejętność czytania. Kształcenie i kształtowanie języka dziecka łączy się integralnie z rozwijaniem jego myślenia. Stanowi sposobność do rozwijania umiejętności analizowania, porównywania, różnicowania, dokonywania syntezy, uogólniania, wnioskowania. Kontakt z książką wzbogaca wyobraźnię dzieci, rozszerza świat ich uczuć i myśli.

Niestety, współcześnie wiele dzieci bez umiaru korzysta z komputera lub telewizora i jest to dla nich najatrakcyjniejsza forma spędzania wolnego czasu.

W czasach filmów i gier komputerowych coraz częściej ginie piękna i naprawdę wartościowa literatura dziecięca. Dlatego właśnie, mając na uwadze ten problem postanowiłam stworzyć program promujący czytanie dzieciom, jako sposób na ich rozwój, kształcenie, zdobywanie wiedzy i wychowanie szczęśliwego człowieka, program dostosowany do warunków, w których pracujemy, na co dzień.

Konsekwentne promowanie aktywnego czytelnictwa wykształci u dzieci czytelniczy nawyk, tym bardziej, że przyjemność czytania i miłość do książek musi powstać właśnie w dzieciństwie; mądre i odnoszące sukcesy w szkole dzieci to często te, które mają codzienny kontakt z literaturą. Wspólne lektury przynoszą zadziwiające efekty. Dzieci coraz dłużej potrafią się skoncentrować, wzbogacają swój świat, przeżycia, wrażenia, rozwijają wyobraźnię, pojawiają się pierwsze próby czytania i zabawy słowami. Czytanie uspokaja, wycisza i relaksuje, zawsze wiąże się z przyjemnością i miłymi wrażeniami. Program ma

ułatwić dziecku wyrażanie przeżyć, emocji i doświadczeń życiowych nabytych w czasie poznawania bajek i baśni, rozwinąć wiarę w siebie i swoje możliwości.

Program „**CzytaMY**” ma przybliżyć dziecku książkę, nauczyć szacunku i dbałości, wykształcić na tyle potrzebę obcowania z książką, by w przyszłości czytanie stało się przyjemnością a nie koniecznością przeczytania kolejnej szkolnej lektury. Przeznaczony jest do realizacji na zajęciach z dziećmi w wieku przedszkolnym. Nie stosujemy tu podziału na grupy wiekowe, gdyż cele są uniwersalne dla każdego wieku. Jego realizacja zależy głównie od postawy i zainteresowań nauczyciela, który spośród wielu treści zawartych w programie wybierze najbardziej odpowiednie dla swoich wychowanków, uwzględniając przy tym ich osobiste zainteresowania.

Założeniem opracowanego programu jest umożliwienie dzieciom poznawania utworów literatury dziecięcej i rozwijanie ich zainteresowań czytelniczych poprzez jak najczęstszy kontakt z książką oraz dobrowolny i spontaniczny udział w zabawach z tekstem.

Czytanie dzieciom jest nieodłącznym elementem pracy nauczyciela w przedszkolu i dlatego też chciałabym włączyć do realizacji tego programu rodziców.

Jestem nauczycielem mianowanym z 6 letnim stażem pracy. Opracowując program „CzytaMY” wzięłam pod uwagę specyfikę przedszkola, jego usytuowanie, wiek dzieci, ich potrzeby i możliwości.

Program został napisany zgodnie z nową Podstawą Programową Wychowania Przedszkolnego z dnia 2014 lutego 2017 r.

Program „CzytaMY” uwzględnia potrzeby i możliwości rozwojowe dzieci w wieku 3 – 5 lat oraz stanowi ważny element w edukacji dzieci i wskazuje główne kierunki pracy nauczyciela z dziećmi w rozwoju ich twórczości artystycznej. Realizowany będzie w roku szkolnym 2016/2017 we wszystkich grupach.

„CzytaMY” przeznaczony jest dla dzieci z Przedszkola Samorządowego w Szczercowie. Formy realizacji odnotowywane będą w dzienniku zajęć kolorem fioletowym.

**OPIS SPOSOBU REALIZACJI
CELÓW KSZTAŁCENIA
USTALONYCH W PODSTAWIE
PROGRAMOWEJ
WYCHOWANIA
PRZEDSZKOLNEGO**

II. OPIS SPOSOBU REALIZACJI CELÓW KSZTAŁCENIA USTALONYCH W PODSTAWIE PROGRAMOWEJ WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Celem wychowania przedszkolnego jest:

1) wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji;

2) budowanie systemu wartości, w tym wychowywanie dzieci tak, żeby lepiej orientowały się w tym, co jest dobre, a co złe;

3) kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek;

4) rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi;

5) stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych; (...)

7) budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych;

8) wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedzania się poprzez muzykę, małe formy teatralne oraz sztuki plastyczne;

9) kształtowanie u dzieci poczucia przynależności społecznej (do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz postawy patriotycznej;

10) zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej.

Dla osiągnięcia tych celów należy wspomagać rozwój, wychowywać i kształcić dzieci w następujących obszarach:

1. Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i sytuacjach zadaniowych.

1) obdarza uwagę dzieci i dorosłych, aby rozumieć to, co mówią i czego oczekują; grzecznie zwraca się do innych w domu, w przedszkolu, na ulicy;

2. Wspomaganie rozwoju mowy dzieci.

- 1) zwraca się bezpośrednio do rozmówcy, stara się mówić poprawnie pod względem artykulacyjnym, gramatycznym, fleksyjnym i składniowym;
 - 2) mówi płynnie, niezbyt głośno, dostosowując ton głosu do sytuacji;
 - 3) uważnie słucha, pyta o niezrozumiałe fakty i formułuje dłuższe wypowiedzi o ważnych sprawach;
 - 4) w zrozumiały sposób mówi o swoich potrzebach i decyzjach.
- 3. Wspieranie dzieci w rozwijaniu czynności intelektualnych, które stosują w poznawaniu i rozumieniu siebie i swojego otoczenia**
- 1) stara się łączyć przyczynę ze skutkiem i próbuje przewidywać, co się może zdarzyć;
- 4. Wychowanie przez sztukę – dziecko widzem i aktorem.**
- 1) wie, jak należy się zachować na uroczystościach, np. na przedstawieniu;
 - 2) odgrywa role w zabawach parateatralnych, posługując się mową, mimiką, gestem, ruchem.
- 5. Wychowanie przez sztukę: różne formy plastyczne**
- 1) umie wypowiadać się w różnych technikach plastycznych (...).
- 6. Kształtowanie gotowości do nauki czytania i pisania.**
- 1) potrafi uważnie patrzeć (organizuje pole spostrzeżeniowe), aby rozpoznać i zapamiętać to, co jest przedstawione na obrazkach;
 - 2) interesuje się czytaniem (...);
 - 3) słucha np. opowiadań, baśni i rozmawia o nich; interesuje się książkami (...);
 - 4) układa krótkie zdania (...);
- 7. Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne.**
- 1) wymienia imiona i nazwiska osób bliskich, (...);

CEL GŁÓWNY
I CELE
SZCZEGÓŁOWE

CEL GŁÓWNY:

Głównym celem programu w „CzytaMY” jest:

- **promowanie wśród dzieci czytania bajek i baśni, jako sposobu na ich rozwój, kształcenie, zdobywanie wiedzy i wychowanie szczęśliwego człowieka**
- wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowości u dziecka poprzez spotkanie z bajką lub baśnią oraz popularyzowanie czytelnictwa.

Dziecko poprzez czytanie książek poszerza wiadomości o otaczającym go świecie, wzbogaca swój czynny słownik.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Wprowadzać dzieci w świat literatury, poznanie baśni, bajek, legend, wierszy;
- Budzić zaciekawienia książką przez ciekawe zabawy literacko-teatralne, wycieczki oraz przemyślany i atrakcyjny kącik książek w sali przedszkolnej;
- Poznawać baśnie, bajki, legendy, wiersze;
- Kształcić nawyki czytelnicze, nabywać nawyk dbania o książki i ich szanowania;
- Doskonalić umiejętności słuchania ze zrozumieniem, kształcić umiejętności koncentracji uwagi;
- Rozwijać i poszerzać wiedzę o świecie, rozbudzać ciekawość świata;
- Rozbudzać wyobraźnię, wzbogacać zasób słownictwa;
- Ćwiczyć koncentrację i umiejętność słuchania ze zrozumieniem;
- Wspólnie przeżywać z bohaterami książek emocjonujące przygody;
- Budować i pogłębiać więzi między rodzicem i dzieckiem;
- Zachęcać nauczycieli i rodziców do głośnego i systematycznego czytania dzieciom;
- Przekazywać za pośrednictwem literatury wartości moralnych - uczyć myślenia i wartości moralnych;
- Przygotować dzieci do późniejszego, już samodzielnego wyboru książek;
- Budzić pasję czytelniczą;

Powyższe cele nie obejmują spisu tego, co dzieci mają wykonać w ściśle określonych warunkach, mają charakter otwarty, pozwalający na modyfikację programu według własnych potrzeb.

METODY I FORMY REALIZACJI

III. METODY I FORMY REALIZACJI

1. METODY PRACY

Aby osiągnąć założone cele należy stosować różnorodne metody pracy:

- podające, werbalne(oparte na słowie): praca z książką, metody głośnego czytania, rozmowa, słuchanie utworów literackich, nauka tekstów, pogadanki, dyskusje, objaśnianie, opis, instrukcje słowne, praca z tekstem, ćwiczenia językowe,
- poglądowe (oparte na obrazie) – pokaz, film, ekspozycja, oglądanie książek, czasopism, ilustracji, zdjęć, spektakli teatralnych, wystąpień rówieśników,
- wycieczki i wyjścia tematycznie związane z tematyką baśni,
- twórczego rozwiązywania problemów (oparte na samodzielnym dochodzeniu do wiedzy) – metoda samodzielnego doświadczenia, metoda zadań stawianych do wykonania, dyskusja

Wszelkie metody nauczania powinny być wspierane przez odpowiednio dobrane formy pracy i środki dydaktyczne inicjujące aktywność dzieci.

2. FORMY PRACY:

Wszelkie metody powinny być wspierane przez odpowiednio dobrane formy pracy inicjujące aktywność dzieci. Program przewiduje stosowanie zróżnicowanych form pracy dzieci.

Formy organizacyjne pracy z dzieckiem:

- indywidualną,
- zespołową,
- zbiorową.

Formy realizacji:

- zorganizowanie kącika czytelniczego,
- głośne czytanie przez nauczycielki bajek, baśni, opowiadań, legend, bajki: terapeutyczne, psychoedukacyjne i relaksacyjne,
- twórcze zabawy z utworem w powiązaniu ze swobodną ekspresją muzyczną, plastyczną, ruchową, językową, logopedyczną,
- tworzenie własnych tekstów baśni i bajek,
- udział w konkursach: recytatorski, plastyczny, logopedyczny
- inscenizacje teatralne w wykonaniu nauczycielek

- przygotowanie inscenizacji z wykorzystaniem kukiełek lub pacynek przez n-lki
- organizowanie zajęć plastycznych i technicznych, jako działalności współtworzącej inscenizację, wykonanie kukiełek, scenografii,
- współpraca z biblioteką gminną oraz szkolną; poznanie pracy bibliotekarza
- udział w uroczystościach przedszkolnych,
- udział w przedstawieniach teatralnych
- współpraca z MCK, Giganty Mocy w Bełchatowie
- wycieczka do księgarni
- zastosowanie materiałów audiowizualnych postrzeganych przez dzieci, jako atrakcyjniejsze i nowocześniejsze- oglądanie bajek DVD, słuchowiska,
- współpraca z Publicznym Gimnazjum w Szczercowie i Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych w Szczercowie.
- Zachęcenie dzieci do założenia własnego księgozbioru
- Zapraszanie rodziców do udziału w zajęciach
- Święto Pluszowego Misia
- Spotkanie z pisarzem
- „Kup mi mamę książeczkę?”- organizowanie na terenie przedszkola sprzedaży taniej książki (współpraca z wydawnictwami)

KAMPANIE PROMUJĄCE CZYTELNICTWO:

- **„Cała Polska czyta dzieciom” – rodzice czytają dzieci słuchają**” (cykliczne spotkania w grupach- rodzice, wychowawcy)

Codziennie czytanie dziecku przez 20 minut, gdyż buduje ono mocną więź między dorosłym i dzieckiem, zapewnia emocjonalny rozwój dziecka, rozwija język, pamięć i wyobraźnię, uczy myślenia, poprawia koncentrację, poszerza wiedzę ogólną oraz kształtuje nawyk czytania i zdobywania wiedzy na całe życie.

Zapraszanie chętnych rodziców do głośnego czytania dzieciom.

- **„Czytające Przedszkola”**

Wprowadzając **codzienne czytanie**, przedszkole może pomóc dzieciom w dobrym, a może nawet w doskonałym opanowaniu ojczystego języka.

- **„Rodzinne czytanie- Miś w świecie wielkiej literatury”**

Miś wraz z „Dziennikiem podróży” wędruje do domu każdego dziecka, gdzie odbywa się „rodzinne czytanie” Misiowi wybranych przez dziecko bajek/baśni lub opowiadań. Następnie rodzice wypełniają „Dziennik podróży”, wykonują zdjęcie ze Zdzisiem oraz wklejają

wykonaną pracę do przeczytanego utworu. Każda rodzina na wykonanie tego zadania ma dwa dni, po których nasz przyjaciel wraca do przedszkola, gdzie wspólnie oglądamy „Dziennik podróży”. Przedszkolakom sprawia to bardzo dużo radości, nie mogą doczekać się, kiedy zabiorą Misia do domu.

Współpraca z rodzicami w zakresie rozwijania zainteresowań czytelniczych

- **„Mądre bajki”- projekt edukacyjny Kuratorium Oświaty w Poznaniu**
(wychowawcy w grupach)

Podstawą tego projektu jest 17 bajek z 9 krajów. Czytają je dzieci oraz towarzyszący im dorośli: Dominika Kulczyk, Piotr Fronczewski, Agnieszka Dygant, Małgorzata Socha, Tomasz Ossoliński, Szymon Majewski, Paweł Deląg i Beata Pawlikowska. W każdej z bajek dziecko doszuka się określonych wartości.

Słuchowiska będą realizowane w każdej grupie po dwie bajki w miesiącu.

- **„ Chochlikowe bajeczki z przedszkolnej półeczki”**
- **„Bajka w podróży”**
- **„Mały Miś w świecie wielkiej literatury” – innowacyjny, ogólnopolski projekt edukacyjny- wersja grupowa i ogólnopolska.**

Głównym celem projektu jest rozwijanie czytelnictwa zgodnie z kierunkiem realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2016/2017 oraz rozwijanie współpracy między przedszkolami.

Wszystkie metody i formy są jednakowo ważne i służą do realizacji celów i treści programowych, sprzyjają poznawaniu bajek i baśni, wyzwalają inwencję twórczą.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

V. ŚRODKI DYDAKTYCZNE

Do prawidłowej realizacji przedstawionego programu przydatne będą następujące środki dydaktyczne:

- literatura dziecięca - książki i czasopisma z bajkami i baśniami, księgozbiór podręczny,
- sprzęt audio – video: magnetofon, odtwarzacz CD, laptop, rzutnik,
- płyty CD i DVD z nagraniami bajek i baśni
- gry dydaktyczne,
- rysunki, ilustracje,
- różnorodne rekwizyty i eksponaty do inscenizacji,
- pacynki, marionetki, kukielki, maski, stroje do przebierania się,
- różnorodne materiały i narzędzia do działalności plastycznej,
- instrumenty perkusyjne,

Program „CzytaMY” nie wymaga dużych nakładów finansowych. Najważniejsza jest pomysłowość oraz zaangażowanie dzieci i nauczycielek. Aby przekaz bajki lub baśni dotarł do słuchaczy należy spełnić warunki: stworzyć dzieciom miły nastrój, zapewnić uczniom prawidłową pozycję ciała, zapewnić kontakt wzrokowy, czytanie spokojnym, nastrojowym głosem, możliwość wyrażenia przeżyć za pomocą działalności plastycznej, ruchowo-werbalnej, dyskusja na temat utworu, zachowania głównych postaci.

OCZEKIWANE EFEKTY

VII. OCZEKIWANE EFEKTY

Dzięki realizacji treści przedstawionych w programie dziecko:

- wykaże zainteresowanie książką,
- rozwinie umiejętność słuchania ze zrozumieniem,
- poprawi koncentrację, wydłuży swój przedział uwagi,
- podniesie poziom wiedzy i kultury ogólnej,
- będzie dbać o własne książki oraz udostępnione pozycje z księgozbioru i chronić je przed zniszczeniem,
- pozna terminy i pojęcia związane z biblioteką i książką,
- będzie umiało właściwie zachowywać się podczas korzystania z czytelni i bibliotek,
- pozna wybranych autorów literatury dziecięcej,
- pozna wybrane bajki i baśnie polskie i innych narodów,
- wymieni głównych bohaterów baśni,
- ciekawie opowie utwór, bądź wybrany jego fragment,
- zaprezentuje ulubioną bajkę lub baśń,
- nabędzie umiejętność swobodnego wypowiedzania się, prawidłowej wymowy, poprawnego budowania zdań, wyrażania nastrojów i uczuć,
- dokona oceny postępowania bohatera literackiego,
- dopowie zgodnie z własną wyobraźnią inny niż w książce koniec baśni,
- właściwie odczyta przesłanie baśni, zrozumie morał,
- wykona ilustrację do tekstu,
- zaprojektuje i wykona zakładkę do książki,
- wczuje się w rolę bohaterów utworów i przedstawi ich za pomocą mowy, mimiki, ruchu i gestu,
- samodzielnie wykona dekoracje i rekwizyty do przygotowywanych inscenizacji i przedstawień,
- nauczy się działać w zespole,
- odczuje radość i satysfakcję z pozytywnych efektów własnych działań.

EWALUACJA PROGRAMU

VIII. EWALUACJA PROGRAMU

Aby przekonać się, czy cele wychowawcze i edukacyjne zostały zrealizowane, a dzieci opanowały wymagane umiejętności i poszerzyły swoją wiedzę konieczne jest przeprowadzenie ewaluacji. W wyniku tego procesu powstaną niezbędne informacje do oceny wartości merytorycznej i metodycznej programu i wskazówki do jego modyfikacji i udoskonalenia.

Realizacja programu umożliwi nauczycielowi dokonywanie systematycznej ewaluacji, której można dokonać poprzez:

- analizę osiągnięć dzieci, postępów
- udział w konkursach plastycznych
- zapisy w dzienniku zajęć
- atrakcyjność programu dla dzieci
- użyteczność – czego nauczyły się dzieci podczas zajęć

Ewaluacja służy także samemu nauczycielowi, który ma na jej podstawie możliwość dokonania samooceny swojej pracy z dziećmi oraz okazję do refleksji nad swoimi kompetencjami, wiedzą merytoryczną o twórczości artystycznej dziecka w wieku przedszkolnym.

Narzędziami zbierania informacji będą:

- rozmowy z rodzicami i innymi nauczycielami
- obserwacja zachowań dzieci podczas zajęć, zainteresowanie
- rozmowy z dziećmi
- analiza wytworów dziecięcych (prace plastyczne)

Uzyskane wyniki ewaluacji będą analizowane i wykorzystywane do wprowadzenia zmian w programie.

Mam nadzieję, iż program ten pomoże dzieciom stać się bardziej otwartymi, wrażliwymi i świadomymi odbiorcami, ale też i twórcami literatury, dzieci polubią czytanie książek, które sprawi im wiele radości i przyjemności.

BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA

1. Bettelheim B. Cudowne i pożyteczne. O znaczeniach i wartościach baśni. t. 1–2, PIW, Warszawa 1996.
2. Brett D. *Bajki, które leczą*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2003.
3. Doris Brett, *Bajki, które leczą, część I i II*
4. Dudzińska I. „Książka barwna jak wstążka”- Wychowanie w przedszkolu, nr 1/1993
5. Leszczyński G. „Między dzieckiem a książką”- Wychowanie w przedszkolu, nr 5/1986
6. Ługowska J. *Bajka w literaturze dziecięcej*, Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, Warszawa 1988.
7. Małkiewicz E., „Bajki relaksacyjno-terapeutyczne w pracy z dziećmi z problemami emocjonalnymi, wspomaganie rozwoju”
8. Molicka M., „Bajki terapeutyczne”, Media Rodzina, Poznań 1999.
9. Molicka M., „Bajkoterapia. O lękach dzieci i nowej metodzie terapii”
10. Ratyńska H., „Literatura dziecięca w pracy przedszkola”
11. Skoczyła E. - Krotka, „Rola współczesnego nauczyciela w przygotowaniu dziecka w wieku przedszkolnym do roli przyszłego czytelnika”
12. Włoch, Wychowanie w przedszkolu, nr 7-8/1983